

CPUP

UPPFÖLJNINGSPROGRAM FÖR CEREBRAL PARES

Workshop ortosformulär

Fredrik Bergljung, ortopedingenjör, Lund

Tina Andersson, ortopedingenjör, Stockholm

Andreas Ingemarsson, ortopedingenjör, Uppsala

Michael Ceder, ortopedingenjör, Jönköping

Per-Åke Öhrling, ortopedingenjör, Norrköping

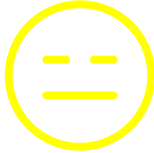
Motivationsbild... (sedan tidigare)

www.UShumor.com

Målsättningar 2022 – hur går det?

- Alla regioner behörighet, alla aktörer inom regionerna ska ha behörighet
- Skapa nätverk mellan OI, AT inom regionerna
- Få igång kontaktpersonträffar
- Täckningsgrad ortoser i jämförelse med fysioterapiformulär (inför CPUP) -90%?
- Formulera vad vi önskar ta fram data på - vad vill vi veta
- Workshop på CPUP/Teams för att hjälpa de regioner som behöver

ortosformulären

Övre ex

- Axelortos
- Armbåge handledsortos
- Armbågsortos
- Handledsortos
- Handledsfingerortos
- Handledstumortos
- Handortos
- Fingerortos
- tumortos

Nedre ex

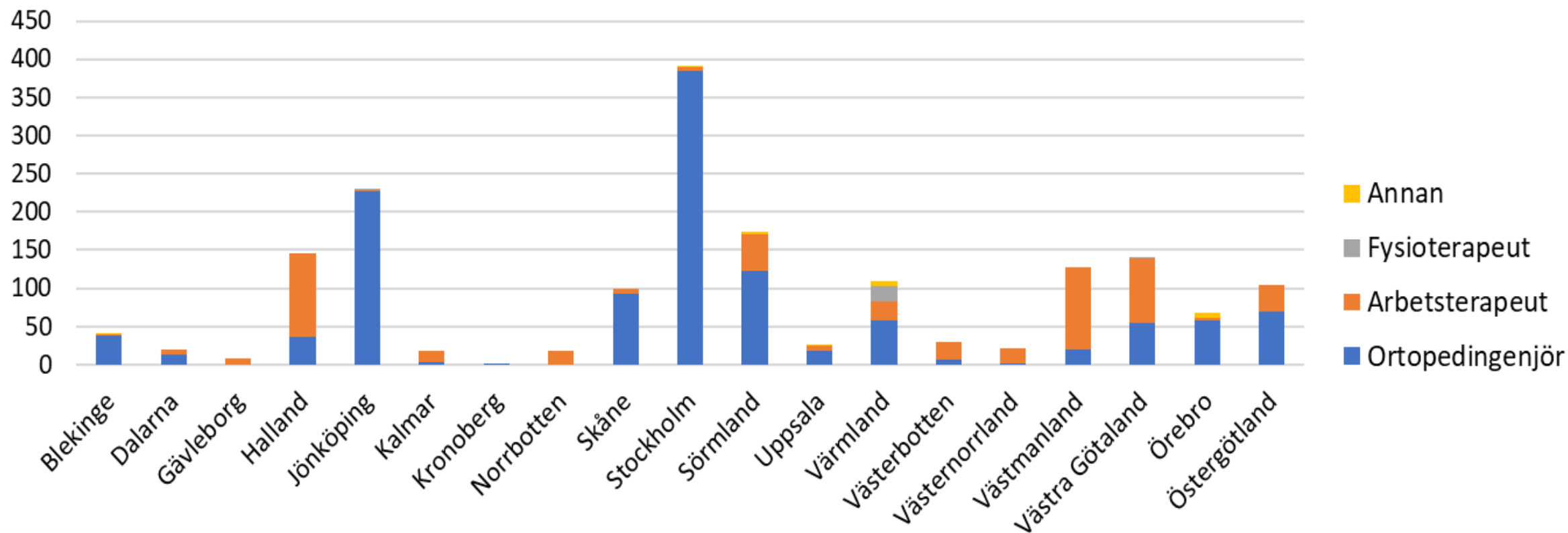
- Ståskal
- Höftortos
- Knäortos
- Knäankelfotortos
- Ankelfotortos
- Supramalleolär ortos
- Fotortos

Spinal

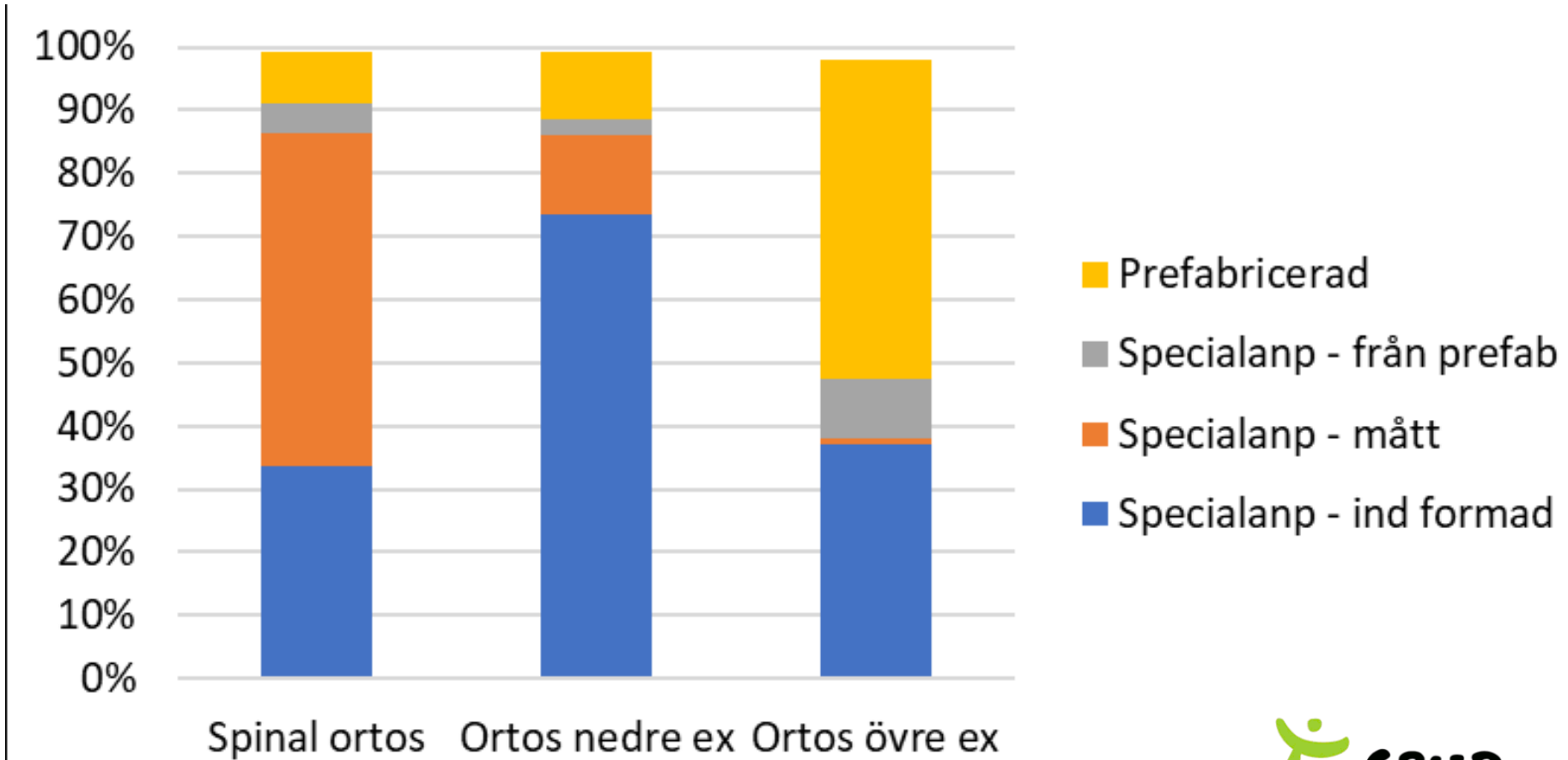
- Cervical ortos
- Thorakolumbosakral ortos
- Lumbosakral ortos
- Formgjuten sits
- sittskal

Mål: att fylla i - max 5 min

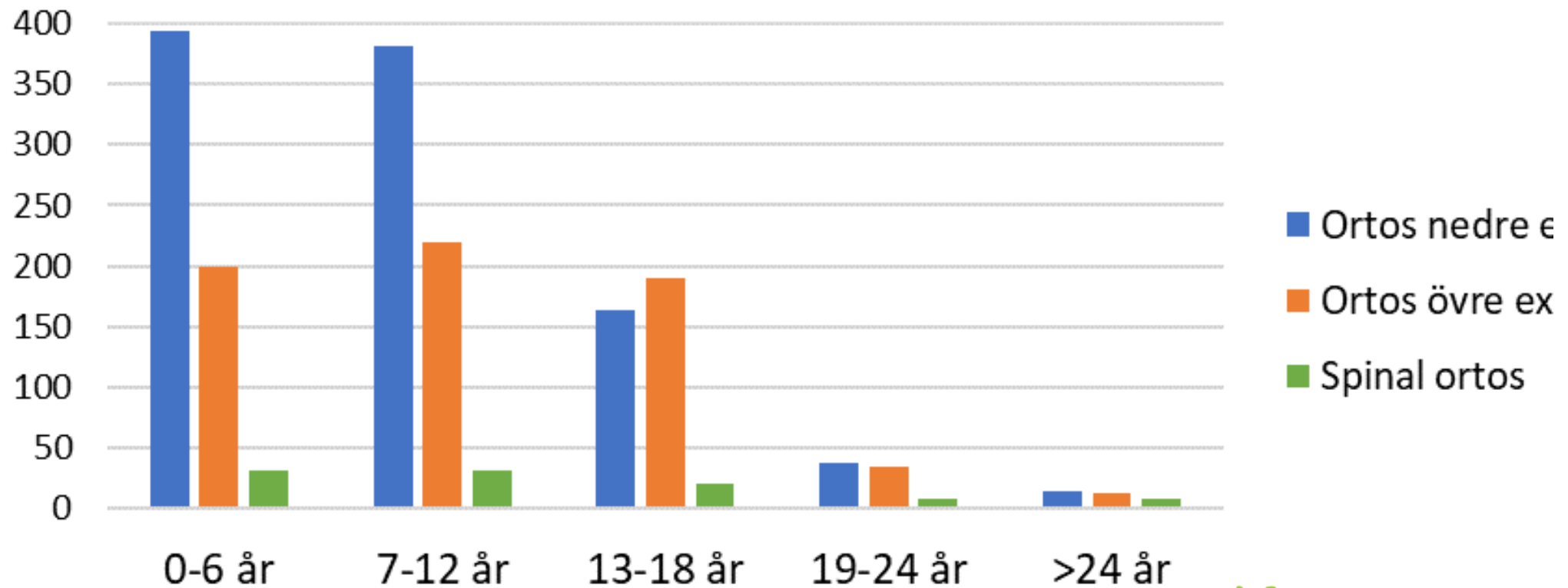
Antal ortoser inrapporterade per region i förhållande till yrkesgrupper

Andel specialanpassade och prefabricerade ortoser

Antal ortoser i förhållande till ålder

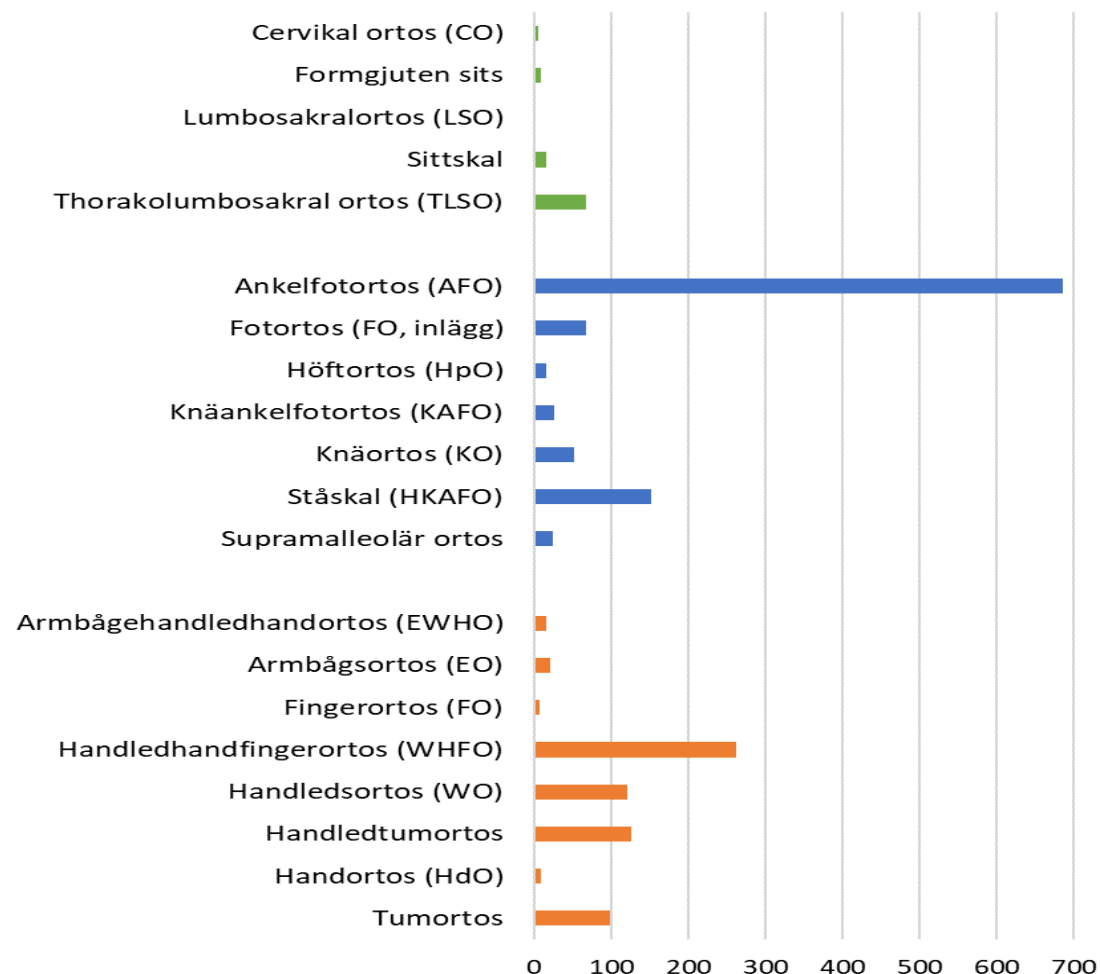
Ortostyp

Det är 1028 (57%) ortoser inrapporterade för nedre ex, 672 (37%) för övre ex, och 101 (6%) för spinala ortoser.

Ankelfotortoser (AFO) är den i särklass vanligaste ortostypen (38%).

För övre extremitet är handledhand-fingerortos vanligast (14%).

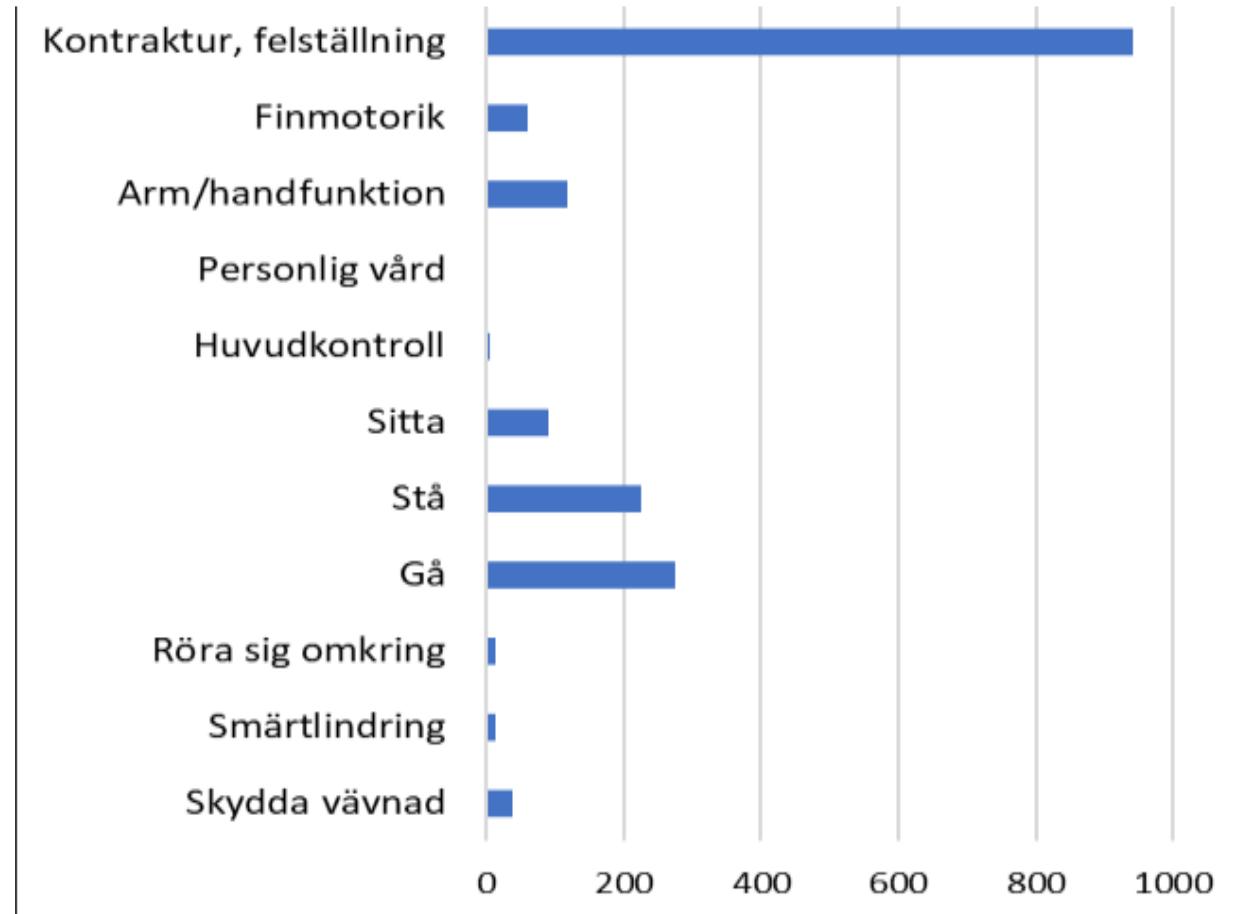
Bland spinala ortoser är det framför allt thorakolumbo-sakrala ortoser (TLSO) som rapporterats in (4%).

Behandlingsmål med ortos

52% används för att påverka kontraktur/felställning , gå (15%), stå (12%), sitta (5%) eller påverka arm/handfunktion (7%).

När det gäller spinala ortoser är behandlingsmålet framför allt att kunna sitta (70%) medan målet ffa är att påverka kontraktur för övriga ortoser.

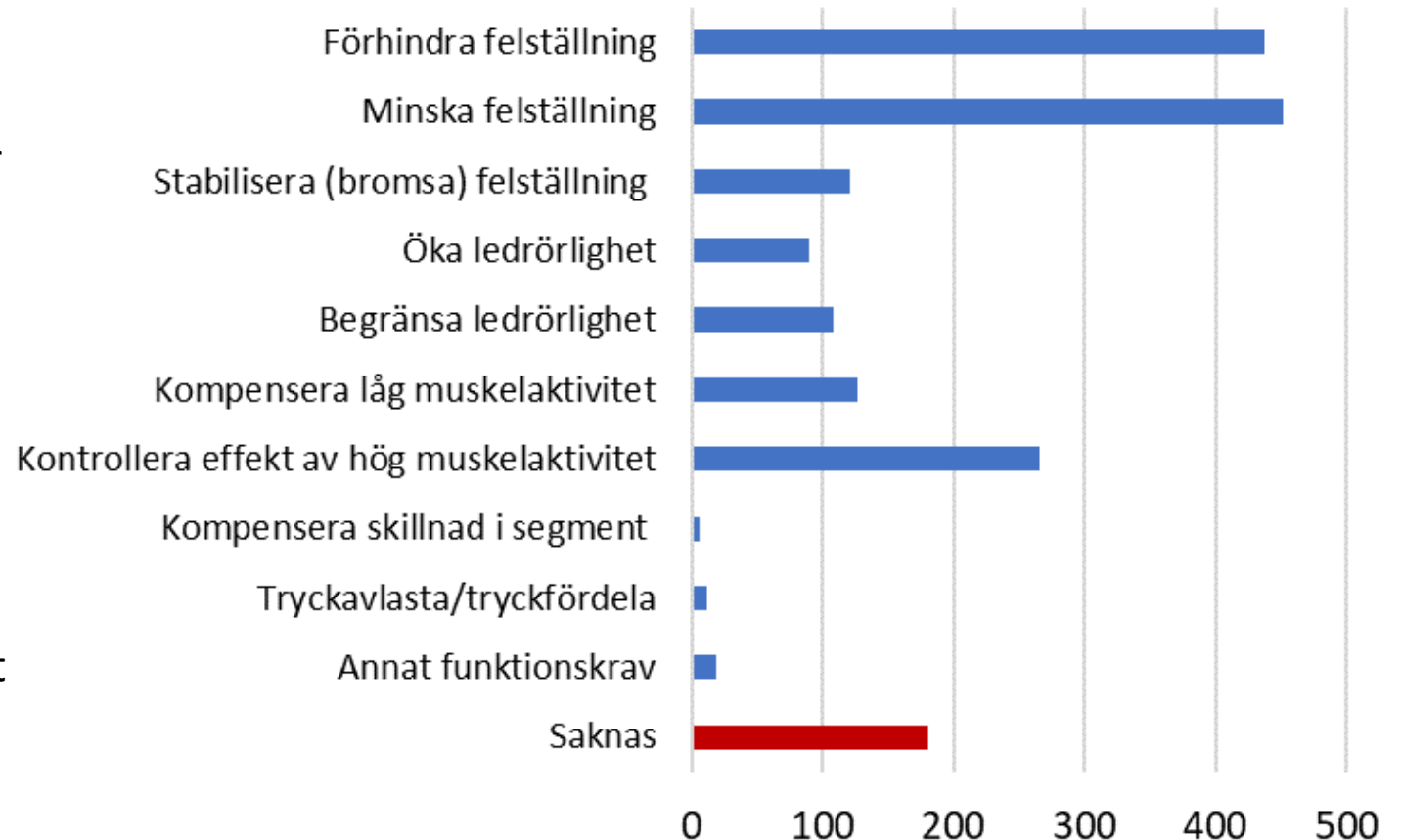

Funktionskrav för ortos

Minst ett funktionskrav skall anges för varje ortos, men det saknas för 181 ortoser (15%).

Här finns det fortsatt förbättringspotential. Funktionskravet är att förhindra, minska eller stabilisera felställningen för 56% av alla ortoser, vilket stämmer väl överens med behandlingsmålen.

För 15% av ortoserna är funktionskravet att kontrollera effekt av hög muskelaktivitet som spasticitet och dyskinesi.

3 patientfall

ÖE / Spinal / NE ståskal

1. Gruppera efter intresseområde.
2. Fördela i grupper om 5-6 personer.
3. Fyll i formulär tillsammans för ett patientfall av intresse.
 - Resonera kring vilka skillnader ni gör. Vad gör vi olika/lika?
 - Är det något som är otydligt i formuläret och behöver förklaras?
 - Är det någon information som saknas?

Patientfall nedre extremitet

Flicka 14 år Bilateral spastisk CP GMFCS IV

Anamnes och bakgrund:

- Valfungerande i sitt tidigare ståskal som nu börjar bli för litet. Sitter mycket i sin rullstol i en anpassad sits med stöd upp till revbensbåge. Ingen scolios, men tippar gärna i flexion i sittande om stödet är för lågt. Huvudkontroll ua.
- Står i ståskal på skolan i ca 1 timme åt gången. Målet att stå upp är att få byta position ifrån sittande och att sträcka ut benen. Tycker om att stå upp och lyssna på musik.
- Går i gåstol ett par gånger i veckan som träning.

Remiss nytt ståskal

Önskemål om nytt ståskal då det gamla börjar bli för litet.

Personliga faktorer:

Går på skola i en liten klass

Omgivningsfaktorer:

Bor med föräldrar och storasyster. Har AFO bilateralt för att positionera fötter mot valgusställning sedan tidigare som fungerar bra. Används också i sittande.

Kroppsfunktion/Kroppstruktur:

Höfter ua, knäleder kontraktur 10/15 gr vä/hö

Fötter i uttalad valgusställning, dorsalflexion 0/0 m sträckt knäled. Delvis korrigerbara, nästan till neutral position.

Höger ben 1,5 cm kortare än vänster.

Aktivitet/Delaktighet:

Går på ridning 2 ggr/vecka.

Patientfall övre extremitet

- **Pojke 5 år Bilateral spastisk CP MACS 2 GMFCS 2**
Kommunikation via tal

Anamnes och bakgrund: I stort fungerar det bra.
Framkommer att tummar åker in ibland vilket medför svårigheter vid finmotoriska övningar, ex bygga med lego.

Mamma har mest märkt av detta då han koncentrerar sig på saker. Man önskar prova handortos.

AT önskar att den inte täcker för mycket handflata.

Personliga faktorer:

- Går på förskola, Pigg glad

Omgivningsfaktorer:

Bor i lägenhet och går i trappor med stöd av räcke.

Har AFO bilateralt sedan tidigare.

Kroppsfunction/Kroppsstruktur:

Felställning:

Adducerad tumme- Full korrigierbar
Flekterad handled- Fullt korrigierbar

Ökad tonus: adduktormuskulatur,
handledsflexorer

Aktivitet/Delaktighet:

MACS 2, Påverkad finmotorik främst pincett grepp

Tycker om att bygga lego med kompisar

Patientfall övre extremitet

- **Pojke 5 år Bilateral spastisk CP MACS 2 GMFCS 2**
Kommunikation via tal

Anamnes och bakgrund: I stort fungerar det bra. Framkommer att tummar åker in ibland vilket medför svårigheter vid finmotoriska övningar, ex bygga med lego.

Mamma har mest märkt av detta då han koncentrerar sig på saker. Man önskar prova handortos.

AT önskar att den inte täcker för mycket handflata.

Önskad ortos:

Handledsortos med tumstöd över MCP

Mål med insats:

- Främja handfunktion i aktivitetssyfte - finmotorik
- Påverka kontraktur och felställning
- Förhindra felställning
- Kontrollera effekt av hög muskelaktivitet

Funktionskrav ortos:

- Handledtumortos i silikon
- Specialanpassad individuellt formad

Ortostyp:

- Oledad dynamisk
- Handledsextension 15 grader extension
- Tumme i neutralläge
- Korrektionsriktning ortos -Abduktion och extension

Redovisning – diskussion patientfall

- Skillnader, vad gjorde ni olika/lika?
- Är det något som är otydligt i formuläret och behöver förklaras?
- Är det någon information i formuläret som saknas?

Övriga frågor om formuläret?

Inrapporteringen:

- Svårigheter att rapportera in?
- Hang-ups?
- Vad motiverar att vi rapporterar in?
- Är det något som saknas?

Felställning nedre ex

Felställning - Häft

Felställning - Knä

Felställning - Fot

☐ Prefabricerad eller specialanpassad ortos (markera ett alternativ)

☐ Ortosens mekaniska egenskaper (markera ett alternativ)

☐ Oledad ortos - fast ledvinkel (anges för aktuell led i oledad ortos)

☐ Ledad ortos - tillåtet rörelseomfång i ortos (anges för aktuell led i ledad ortos)

☐ Fotställning i ortos

☐ Neutral

☐ Varus

☐ Valgus

Kom

Komi

Ang

Höf

Höf

Knä

Pla

Dor

Komn

Kontaktpersonträff

- Kontaktpersonträffar **1 gång/termin** Här har man möjlighet att få hjälp och ställa frågor kring formuläret.
- Kontaktpersoner (OI och för vissa regioner även AT) för de olika regionerna ligger på hemsidan under "Kontakt", "Deltagande enheter" och "Ortosformulär".
- Nästa träff kommer att bli **torsdag 10/11 kl 9.30-11.00** på Teams.

TACK!